

Visie doorontwikkeling GHOR

De wereld is in beweging en de Nederlandse maatschappij verandert doorlopend. De GHOR beweegt mee. In een nieuw visiedocument wordt beschreven hoe.

Waar staat de GHOR nu?

De GHOR heeft tot doel het 24/7 bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid bij rampen en crises van alle inwoners in Zuidoost-Brabant. Samen met inwoners, zorginstellingen, multidisciplinaire partners in risico- en crisisbeheersing en de publieke gezondheid maakt de GHOR de regio veiliger. De GHOR richt zich daarbij op alle soorten rampen en crises die een impact (kunnen) hebben op de gezondheid, waaronder verstoringen van de zorgcontinuïteit.

De GHOR is de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises en met de advisering van zorgorganisaties en gemeenten op dat gebied. De GHOR is dus primair een netwerker en verbinder. De GHOR smeedt samenwerking binnen en tussen drie netwerken: de geneeskundige keten, de multidisciplinaire risico- en crisisbeheersing en de publieke gezondheid.

Waar gaat de GHOR heen? Vijf ontwikkelthema's

Op basis van een omgevingsanalyse zijn vijf thema's gesignaleerd waarop de GHOR zich de komende periode extra richt. Deze worden meegenomen in het reguliere takenpakket van de GHOR en voor elk thema is ook een aanvullende ambitie geformuleerd, die projectmatig ter hand wordt genomen.

Zelfredzaamheid

Optimale veiligheidswinst wordt bereikt door het verhogen van veiligheidsbewustzijn en het stimuleren van veilig gedrag. De GHOR adviseert zorginstellingen over zelfredzaamheid van 'extramurale' cliënten en over evacuatie en ontruiming van zorginstellingen. Ook zal in de planvorming en in trainingen en oefeningen extra aandacht worden besteed aan hoe om te gaan met zelfredzaamheid en burgerhulp. Een aanvullende ambitie is gerichte risicocommunicatie door VRBZO over zelfredzaamheid bij 'witte' crises, zoals pandemieën, verstoringen van de zorgcontinuïteit en nutsvoorzieningen. Daarbij zal extra aandacht uitgaan naar kwetsbaren die afhankelijk zijn van zorg, zoals chronisch zieken, ouderen en hun mantelzorgers.

Zorgcontinuïteit

Zorginstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het waarborgen van de kwaliteit, toegankelijkheid en continuïteit van hun zorgverlening onder alle omstandigheden. De GHOR adviseert instellingen over het waarborgen van zorgcontinuïteit en maakt daarover schriftelijke afspraken. Ook faciliteert de GHOR de dialoog tussen de zorgsector, de hulpdiensten en 'vitale partners' zoals nutsbedrijven over de onderlinge raakvlakken in voorbereiding. Een aanvullende ambitie is om in nauwe samenwerking met het Netwerk Acute Zorg Brabant **de regionale zorgcontinuïteit te monitoren**, door actueel inzicht te verkrijgen in het regionale zorgaanbod (instroom, doorstroom en uitstroom).

Verbinding zorg en veiligheid

De frequentie van calamiteiten op het raakvlak van zorg en veiligheid neemt toe, zoals infectieziekte-uitbraken en maatschappelijke onrust als gevolg van gezinsdrama's, schietincidenten en zedenzaken. De GHOR en GGD bereiden zich samen voor op dergelijke incidenten. Namens beide organisaties geeft de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) ten tijde van incidenten advies op het raakvlak van de portefeuilles van wethouders (zorg) en burgemeester (veiligheid). Een aanvullende ambitie is het vergroten van de bekendheid bij en toegankelijkheid voor gemeenten van de samenhangende en 24/7 toegankelijke **regionale crisisstructuren van GHOR en GGD**, ten behoeve van incidenten op het raakvlak van zorg en veiligheid.

Risicogerichtheid

Risico's moeten leidend zijn voor preventie en voorbereiding. De GHOR neemt risicogerichtheid mee in de advisering aan zorginstellingen over hun voorbereiding op rampen en crises en in de advisering aan gemeenten over omgevingsveiligheid en evenementen. Een aanvullende ambitie is om een **zorgrisicoprofiel** te ontwikkelen dat inzicht biedt in de specifieke risico's voor de zorg.

Informatiemanagement

Nieuwe technieken en business intelligence bieden grote kansen voor verbetering van crisismanagement. De GHOR is onderdeel van het multidisciplinair informatiemanagement en voorziet tijdens incidenten partners in de zorg van relevante informatie. De crisisfunctionarissen van de GHOR worden extra getraind in 'scenario-denken' om op basis van beschikbare informatie zorgimpacts te voorspellen, met name voor scenario's omtrent zorgcontinuïteit. Een aanvullende ambitie is het stapsgewijs ontwikkelen van **business intelligence**, beginnend met de aanstelling van een informatiemanager bij de GHOR.

Hoe gaat de GHOR dat waarmaken?

Vergroten bestuurlijke betrokkenheid

Het bestuurlijk eigenaarschap van de GHOR begint met een duidelijke bestuurlijke profilering en verwachtingenmanagement over hoe de GHOR wordt doorontwikkeld. Het bestuur wordt betrokken bij elk van de ontwikkelthema's in bestuurlijke themabesprekingen over de volgende strategische vraagstukken:

- **Bestuurlijk thema zelfredzaamheid:** de samenwerking tussen VRBZO en gemeenten (sociale wijkteams) aan het bevorderen van de zelfredzaamheid bij rampen en crises van kwetsbare burgers met zorgbehoefte.
- **Bestuurlijk thema zorgcontinuïteit:** het kantelpunt waarna de zorg naar het openbaar bestuur zal kijken voor besluitvorming. Bij een verstoring van de ketencontinuïteit worden ingrijpende besluiten, zoals het uitstellen van operaties, sluiten van locaties of concentreren van zorg, in eerste instantie genomen door de zorginstellingen zelf, maar op enig moment kan ook het Regionaal Beleidsteam in positie komen.
- **Bestuurlijk thema verbinding zorg en veiligheid:** de samenwerking op het raakvlak van bestuurlijke portefeuilles - de wethouders volksgezondheid, de wethouders sociaal domein/jeugd/Wmo en de burgemeesters (openbare orde en veiligheid) - en de daarbij gewenste advisering door de DPG.

- **Bestuurlijk thema risicogerichtheid:** met het zorgrisicoprofiel in de hand, kan de DPG de dialoog aangaan om de “grenzen aan de zorg” te verkennen met enerzijds het Netwerk Acute Zorg Brabant, dat wettelijk verantwoordelijk is voor toegankelijkheid van de acute zorgketen, en anderzijds de regiogemeenten, die verantwoordelijk zijn voor risicobeleid in het kader van ruimtelijke ordening. De DPG legt de uitkomsten van deze dialoog voor aan het bestuur VRBZO met waar mogelijk voorstellen voor het reduceren van risico’s, het verbeteren van zorgcapaciteit en acceptatie van het restrisico dat overblijft.
- **Bestuurlijk thema informatiemanagement:** het operationeel informatiemanagement van VRBZO voorziet in informatie voor zowel het operationele en tactische als het bestuurlijk-strategische niveau. Met het verrijken van de informatiepositie van VRBZO rijst de vraag welke aanvullende informatie relevant is voor het bestuurlijke niveau. Dit moet beginnen met het identificeren van de bestuurlijke behoeftes.

Verduidelijken rol Directeur Publieke Gezondheid

Doel van de functie Directeur Publieke Gezondheid is het realiseren van integrale sturing op de reguliere en opgeschaalde publieke gezondheid. De gewenste verduidelijking van de rol van de DPG betreft het raakvlak van zorg en veiligheid.

Op strategisch niveau legt de DPG het verband tussen de netwerken van GHOR en GGD, de raakvlakken van zorg, (sociale) veiligheid, publieke gezondheid en sociaal domein. Incidenten op dat raakvlak zijn incidenten op het raakvlak van bestuurlijke portefeuilles: de wethouders volksgezondheid, de wethouders jeugd/sociaal domein/Wmo en de burgemeesters (openbare orde en veiligheid).

Het scheidsvlak tussen dagelijkse zorgcoördinatie en opschaling in het kader van openbare orde en veiligheid is zeker niet altijd even helder en bovendien in elke gemeente anders georganiseerd. De DPG bevindt zich vanuit haar wettelijke positie aan het hoofd van GGD en GHOR en is aangesteld door de besturen van GGD en veiligheidsregio, juist vanwege het raakvlak van deze portefeuilles. Bij de uitwerking van het ontwikkelthema “verbinding zorg en veiligheid” staat het versterken en verhelderen van de positie van de DPG derhalve voorop.

Doorontwikkeling taken GHOR-bureau

De vijf ontwikkelthema’s passen binnen de wettelijke missie van de GHOR, maar geven wel een aanscherping van het takenpakket. De ambities uit de visie worden uitgevoerd binnen het bestaande budget en formatie. Op basis van deze visie zal worden bekeken of en hoe de huidige medewerkers zich verder moeten ontwikkelen.

Uitbreiden netwerksamenwerking

De GHOR richt zich op het smeden van samenwerking binnen en tussen drie netwerken: multidisciplinaire risico- en crisisbeheersing, acute zorg en publieke gezondheid. De vijf ontwikkelthema’s zullen op de volgende manier leiden tot het uitbreiden en intensiveren van deze netwerksamenwerking:

- **Zelfredzaamheid:** verbinden van multidisciplinaire risicocommunicatie met gemeenten op het raakvlak met gemeentelijke zorgtaken voor verminderd zelfredzamen (wijkteams). Voorts het verbinden van bestaande initiatieven met het vraagstuk van verminderd zelfredzamen die afhankelijk zijn van zorg.

- **Zorgcontinuïteit:** verder uitbreiden van geneeskundige ketensamenwerking met de care sector (Verpleging, Verzorging en Thuiszorg) en specialismen zoals verloskunde en apotheken, alsmede het verbinden van de geneeskundige ketensamenwerking aan zorgcontinuïteit met het beleid van vitale partners, zoals de nutsbedrijven en waterschappen.
- **Verbinden zorg en veiligheid:** intensiveren van samenwerking GHOR en GGD, alsmede het slaan van verbanden met (gemeentelijke) zorgcoördinatie op het raakvlak met maatschappelijke onrust.
- **Risicogerichtheid:** verbinden van geneeskundige ketensamenwerking aan multidisciplinair risicobeleid.
- **Informatiemanagement:** leren van de aanpak van business intelligence door de (acute) zorg, publieke gezondheid en multidisciplinaire risico- en crisisbeheersing en waar mogelijk kruisbestuiving realiseren.